

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o **maloleté deti M. Č., nar. X. a M. Č., nar. 2.**, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, Zvolen, J. Jiskru č. 6, deti rodičov: **matky A. Č.**, bytom P. zastúpenej JUDr. Martinou Mészáros Bariakovou, advokátkou, so sídlom vo Zvolene, Bystrický rad č. 453/77 a **otca V. Č.**, bytom V. zastúpeného JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou, so sídlom v Liptovskom Mikuláši, Garbiarska č. 695, o **návrhu matky na zvýšenie výživného na maloleté deti a zákazu styku otca s maloletými deťmi**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 12 P 4/2011, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. Mája 2014 sp. zn. 16 CoP 37/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie matky **o d m i e t a .**

Matka maloletých detí A. Č. je povinná zaplatiť otcovi maloletých detí V. Č. trovy dovolacieho konania vo výške 72,92 Eur k rukám jeho právnej zástupkyne JUDr. Zuzane Medveckej, advokátke, do troch dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 25. februára 2014 č. k. 12 P 4/2011 – 408 návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Zakázal otcovi stýkať sa s maloletými deťmi, M. a M.. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd uznesením zo 14. mája 2014 sp. zn. 16 CoP 37/2014 odvolanie matky odmietol z dôvodu jeho oneskoreného podania.

Proti tomuto uzneseniu podala matka maloletých detí dovolanie, ktorá ho žiadala zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní namietala, že jej bola odňatá možnosť konať

pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p., keď odvolací súd rozhodol o jej odvolaní tak, že toto ako oneskorene podané odmietol. Poukázala nato, že právna zástupkyňa odvolanie zasielala prostredníctvom elektronickej pošty 27. marca 2014 o 23:07 hod. zo svojej e-mailovej adresy M. na e-mailovú adresu podateľne Okresného súdu Zvolen podatelnaOSZV@justice.sk správu s označením predmetu „Odvolanie v právnej veci proti rozsudku v právnej veci vedenej OS Zvolen pod sp zn 12P 4 2011.zep“. Prílohou vyššie uvedenej e-mailovej správy odosielanou elektronickou poštou 27. Marca 2014 o 23.07 hod. bolo odvolanie matky proti rozsudku prvostupňového súdu, podpísané zaručeným elektronickým podpisom vo formáte .zep. K dovolaniu doložila správu zo 4. Júla 2014 zaslanú e-mailom od I. B., pracovníčky Oddelenia informatiky Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorú zasielala pani J. B. – asistentke senátu 12 P Okresného súdu Zvolen, podľa ktorého bol e-mail z adresy M. zasielaný 27. marca 2014 o 23:07 hod. a v prílohe s predmetným odvolaním matky doručený do elektronickej schránky podateľne prvostupňového súdu ešte 27. marca 2014. Na základe žiadosti právnej zástupkyne z 8. júla 2014 o tom kedy bol e-mail z 27. marca 2014 (odvolanie) doručený, na e-mailovú adresu esluzby@justice.sk Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Sekcia informatiky a riadenia projektov, odbor prevádzky informačných systémov zaslalo e-mailom odpoveď od pani B. O. z odboru prevádzky informačných systémov MS SR, že e-mail s predmetným odvolaním bol doručený na adresu podatelnaOSZV@justice.sk 27.3.2014 v čase 23:07:28 alebo v čase 23:05:23 a to na poštový server MS SR. Ohľadom rozdielnych časových údajov pani O. uviedla, že čas 23:07:28 hod. z 27. marca 2014 je čas, ktorý prišiel ako informácia z odosielaajúceho poštového servera adresy M. a čas 23:05:23 hod. z 27. Marca 2014 je časom prijatia podania poštovým serverom MS SR, pričom rozdiel v časoch vyplýva pravdepodobne z rozdielnej synchronizácie podľa odlišného zdroja odosielaajúceho a prijímajúceho poštového servera. Taktiež pani O. uviedla, že medzi doručením správy do mailovej schránky podateľne súdu a jej prebratím ePodateľňou na spracovanie môže byť časový posun. Z uvedeného jednoznačne vyplýva skutočnosť, že odvolanie bolo podané a došlo na adresu poštového servera MS SR, zabezpečujúceho prijímanie elektronických podaní podpísaných zaručeným elektronickým podpisom na adrese podatelnaOSZV@justice.sk ešte v deň lehoty na podanie odvolania v predmetnej právnej veci. Jednoznačným momentom doručenia predmetného odvolania e-mailom je 27. marca 2014 a pravdepodobný čas 23:05 hod.. Odvolateľ nemôže niesť zodpovednosť za skutočnosť, že poštový server MSSR, ktorý prijíma elektronické podania podpísané zaručeným elektronickým podpisom z elektronických adries všetkých súdov SR, odvolanie zaslané 27.

Marca 2014 o 23:07 hod. a doručené na prijímajúci server elektronickej adresy prvostupňového súdu v tento istý moment, ePodateľňa MSSR zaeviduje až takmer hodinu a trinásť minút po faktickom doručení na prijímajúci poštový server a určí čas prijatia podania 0:20:55 hod. 28. marca 2014.

Otec maloletých detí vo svojom vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nie je rozhodujúci okamih odoslania e-mailu, ale okamih doručenia e-mailovej správy súdu. V prípade podania urobeného elektronickými prostriedkami podpísaného zaručeným elektronickým podpisom elektronická podateľňa automaticky vygeneruje potvrdenku s presným časom prijatia podania a túto elektronicky odošle odosielaťovi. Je preukázané, že odvolanie matky proti rozsudku súdu prvého stupňa bolo doručené až po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Dovolanie matky preto považuje za nedôvodné. Domáhal sa aj trov dovolacieho konania.

Kolízny opatrovník sa vyjadril, že nevie odborne posúdiť doklady, ktoré predložila matka k dovolaniu. Rozhodnutie ponechal na zvážení súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. a proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Podľa tretieho odseku § 239 O. s. p. však dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odmietol odvolanie podané matkou proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Dovolateľka namieta porušenie § 237 písm. f/ O. s. p., že jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Keďže v predmetnom uznesení nejde o rozhodnutie, ktorým by bolo rozhodnuté podľa Zákona o rodine vo veci samej (ide o procesné rozhodnutie), dovolanie je prípustné. Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dovolací súd preskúmal z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1, druhá veta O. s. p.) prípustnosť dovolania aj z hľadísk uvedených pod písmenami a/ až g/ ustanovenia § 237 O. s. p., nezistil však existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). Takýmto procesným právom účastníka je i to, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa, s ktorým nesúhlasí, bolo na základe jeho odvolania preskúmané odvolacím súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí odvolania z dôvodu, že bolo podané oneskorene, ak záver odvolacieho súdu o tejto otázke nie je správny.

Z ustanovenia § 204 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 57 ods. 1 O. s. p. do plynutia lehoty sa nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty.

Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojim označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne

na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 O. s. p.).

Lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť (§ 57 ods. 3 O. s. p.).

Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. (§ 42 ods. 1 O. s. p.).

Písomná forma je zachovaná vtedy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom (§ 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Orgány verejnej moci sú povinné oznámiť úradu elektronickú adresu elektronickej podateľne, na ktorej prijímajú podania vo forme elektronických dokumentov podpísané elektronickým podpisom alebo elektronických dokumentov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zoznam elektronických adries zverejňuje úrad na svojej internetovej stránke (§ 29 ods. 1 zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise).

Podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. (§ 42 ods. 1 O. s. p.)

Písomná forma je zachovaná vtedy, ak právny úkon urobený elektronickými prostriedkami je podpísaný zaručeným elektronickým podpisom (§ 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka).

Orgány verejnej moci sú povinné oznámiť úradu elektronickú adresu elektronickej podateľne, na ktorej prijímajú podania vo forme elektronických dokumentov podpísané elektronickým podpisom alebo elektronických dokumentov podpísaných zaručeným elektronickým podpisom do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zoznam elektronických adries zverejňuje úrad na svojej internetovej stránke (§ 29 ods. 1 zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise).

Ihneď po prijatí priradí elektronickému dokumentu časový údaj zodpovedajúci objektívnemu času prijatia dokumentu; technické a systémové prostriedky elektronickej podateľne zabezpečia jednoznačné a nezmeniteľné priradenie časového údajja prijatému elektronickému dokumentu a jeho ochranu pred modifikáciou alebo zničením (Príloha 1, časť I. A. c/, bod 2. vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 136/2009 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom styku a administratívnom styku).

Overenie a nasledujúce prijatie elektronického dokumentu elektronická podateľňa potvrdí vydaním elektronickej potvrdenky v prípade jeho prijatia podľa časti A písm. a), a to najviac do 60 minút od zaradenia elektronického dokumentu do frontu overených prijatých dokumentov, na adresu odosielateľa prijatého elektronického dokumentu; ak nie je možné elektronickú potvrdenku doručiť, elektronická podateľňa vykoná aj ďalšie pokusy o doručenie (Príloha 1, časť I. B. bod 1. vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 136/2009 Z. z.).

Pre zachovanie lehoty na podanie odvolania nie je rozhodujúci okamih odoslania e-mailu, ale okamih doručenia e-mailovej správy súdu – i keď sa tak stalo po úradných hodinách súdu. V prípade podania urobeného elektronickými prostriedkami podpísaného zaručeným elektronickým podpisom elektronická podateľňa automaticky vygeneruje potvrdenku s presným časom prijatia podania a túto elektronicky odošle odosielateľovi (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13. júna 2012 2 SŽi 3/2012).

Rozsudok okresného súdu prevzala právna zástupkyňa matky 12. marca 2014 (č. 1. 413). Lehota na podanie odvolania matke skončila po uplynutí 15 dní odo dňa prevzatia napadnutého rozsudku, t. j. 27. marca 2014, ktorý bol posledným dňom, kedy mohla matka odvolanie podať.

Zo spisu vyplýva, že odvolanie bolo podané elektronickými prostriedkami so zaručeným elektronickým podpisom na elektronickú adresu podatelnaOSZV@justice.sk (adresa je uvedená na internetovej stránke Národného bezpečnostného úradu), teda do správnej elektronickej podateľne v súlade s § 42 ods. 1 O. s. p., § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka a § 29 ods. 1 zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise. Podľa Potvrdenia elektronickej podateľne o prijatí elektronického podania č. 140328010355291 elektronická podateľňa prijala a overila platnosť tohto elektronického podania s dátumom a časom prijatia 28. marca 2014 0:20:55 – „Odvolanie proti rozsudku v právnej veci vedenej OS Zvolen pod sp zn 12P 4 2011.zep“.

Podanie je teda zapísané v deň jeho prijatia. V prípade úspešného odoslania a doručenia podania na príslušnú e-mailovú adresu súdu, podanie sa ihneď odovzdá podateľni, ktorá ho následne zaeviduje v programovej aplikácii súdu určenej na správu súdnej agendy. Elektronická podateľňa automaticky vygeneruje potvrdenku s presným časom prijatia podania, ktorú elektronicky odošle odosielateľovi. Potvrdenka podpísaná ZEPom (zaručený elektronický podpis) súdu predstavuje dôkazný prostriedok, ktorým sa preukazujú procesnej lehoty. Postup vybavovania elektronických podaní po ich prijatí na súde je upravený interným predpisom zriaďovateľa služby Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Po doručení elektronického podania na súd, podateľňa súdu zasiela dokumenty na overenie ZEPu Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky. Dovolací súd podotýka, že pokiaľ ide o určenie doby, počas ktorej podateľňa súdu po zaslaní elektronických podaní na overenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky obdrží potrebné potvrdenia o začatí procesu overovania ZEPu a jeho samotného ukončenia, prax ukazuje rozpätie medzi cca 1 hod. až 2-3 dňami, a to aj v závislosti od toho, či podávateľ splní náležitosti (formát, veľkosť, podpis).

Pre posúdenie námietok uvedených v dovolaní je rozhodujúce Potvrdenie o prijatí elektronického podania, z ktorého vyplýva, že elektronické podanie odvolania matky bolo prijaté 28. marca 2014 o 0:20:55 hod., teda odvolanie bolo podané oneskorene.

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že dovolateľka neopodstatnene vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že sudy jej (jej právnej zástupkyňi) nedoručili riadne rozhodnutia, lebo tieto boli jej riadne doručené 12. septembra 2012.

Keďže prípustnosť dovolania matky nemožno vyvodit' z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný.

V dovolacom konaní úspešnému otcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti matke, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p., § 142 ods. 1 O. s. p.). Otec si uplatnil trovy dovolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v celkovej výške 218,76 Eur a to za tri právne úkony – prevzatie a prípravu zastúpenie vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci samej – vyjadrenie k dovolaniu matky, písomné podanie – vyjadrenie k podaniu kolízneho opatrovníka (k vyjadreniu k dovolaniu matky) á 64,53 Eur (193,59 Eur) a režijný paušál á 8,39 Eur (25,17 Eur). Najvyšší súd Slovenskej republiky pri posudzovaní trov konania prihliadal na § 142 ods. 1 O. s. p. (účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal). Priznal otcovi náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon a to za vyjadrenie k odvolaniu. Pokiaľ ide o úkon prevzatie a prípravu, za tento trovy nepriznal z dôvodu, že právna zástupkyňa zastupujúca otca v dovolacom konaní tohto zastupovala už v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, bola oboznámená s predmetom konania, s celou vecou, preto prevzatie a príprava zastúpenia v dovolacom konaní nie je možné považovať za účelné uplatnenie, prípadne bránenie práva. Taktiež, pokiaľ ide o vyjadrenie k vyjadreniu kolízneho opatrovníka. Predmetné podanie je takmer totožným podaním ako vyjadrenie k dovolaniu matky (jeho zapakovaním), ktoré taktiež nenapĺňa zákonné predpoklady účelného uplatňovania, prípadne bránenia práva. Trovy právneho zastúpenia boli priznané v súlade s § 11 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 – 64,53 Eur (1/13) a režijný paušál 8,39 (1/100), spolu 72,92 Eur. Najvyšší súd Slovenskej republiky zaviazal matku zaplatiť otcovi trovy dovolacieho konania vo výške 72,92 Eur k rukám právnej zástupkyne otca do 3 dní.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2015

**JUDr. Mária Š r a m k o v á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Vanda Šimová